

Р. В. Саєвич,

здобувач ступеня доктора філософії (PhD),
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
Львівського національного університету імені Івана Франка,
ORCID ID: 0000-0002-3155-6314

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬНО-ВЛАДНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ ЗАГРОЗ

У статті розглядаються стратегічні напрями розвитку суспільно-владної взаємодії в умовах геополітичних загроз. Автори аналізують сутність суспільно-владної взаємодії, враховуючи новітні виклики, які постають перед державними органами управління в умовах глобалізації, економічних криз та військових конфліктів. Особливо розглянуто взаємозв'язок між органами місцевого самоврядування та громадянськістю, який є основою для забезпечення стабільності і розвитку в умовах невизначеності та ризиків, що зростають. Особлива увага приділяється розробці ефективних стратегій комунікації між владою та громадянами, зокрема через цифрові технології та інноваційні платформи, що дозволяють оперативно реагувати на зміни у соціально-політичному середовищі. У статті виокремлено ключові принципи стратегічного управління, які мають бути застосовані для зміцнення взаємодії між суспільством і державою в умовах нестабільності, а також підкреслено важливість прозорості, відкритості та залучення громадськості до процесу прийняття рішень. Згідно з системним підходом до управління, автор пропонує розглядати суспільно-владну взаємодію як двосторонній процес, в якому органи державної влади та громадяни є рівноправними суб'єктами, що взаємодіють через механізми зворотного зв'язку, враховують інтереси кожної зі сторін і сприяють розвитку демократичних процесів. Відзначено, що для успішної реалізації стратегій розвитку необхідно враховувати геополітичні та економічні реалії, а також постійну адаптацію органів влади до нових умов. У статті також порушено питання про важливість формування громадянської свідомості і посилення довіри до державних інститутів як основи для стабільного і ефективного розвитку суспільства. Для цього необхідно використовувати комплексний підхід до удосконалення механізмів взаємодії, зокрема, через розвиток цифрових інструментів і сприяння інклюзивності в управлінських процесах. Таким чином, стаття підкреслює, що успішний розвиток суспільно-владної взаємодії в умовах геополітичних загроз можливий тільки за умови ефективного управління потенціалом взаємодії між органами влади та громадянськістю, а також врахування сучасних глобальних викликів.

Ключові слова: суспільно-владна взаємодія, стратегічні напрями, геополітичні загрози, державне управління, громадянськість, комунікація, стабільність, цифрові технології.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В умовах зростання геополітичних ризиків та викликів стратегічного значення набуває формування ефективної системи суспільно-владної взаємодії, ключовим елементом якої виступає місцеве самоврядування як інститут демократичного врядування. У контексті реалізації курсу на побудову правової, соціальної та демократичної держави, що супроводжується процесами децентралізації та конституційної реформи, в Україні активізуються процеси інституціоналізації територіальних громад як первинної ланки публічного управління.

З урахуванням зарубіжного досвіду розвинених демократій, об'єднання ресурсів та територій громадами розглядається як необхідна передумова для забезпечення їхньої спроможності та ефективного функціонування. Україна, імплементуючи положення Європейської хартії місцевого самоврядування, визначає децентралізацію одним із пріоритетів державної політики, що передбачає делегування значної частини повноважень від центральних органів виконавчої влади на місцевий рівень.

Водночас трансформація системи місцевого самоврядування покликана вирішити низку

системних проблем, серед яких: надмірна централізація публічної влади, що супроводжується високим рівнем корупційних ризиків, слабкою узгодженістю державної регіональної політики з інтересами громад та низькою ефективністю управлінських рішень; обмежена матеріально-фінансова база громад, що зумовлює зношеність інфраструктури та низьку якість публічних послуг; надмірна фрагментація адміністративно-територіального устрою, що ускладнює кадрове забезпечення органів місцевого самоврядування.

Таким чином, стратегічні напрями розвитку суспільно-владної взаємодії в умовах геополітичних загроз мають базуватися на комплексному переосмисленні ролі місцевого самоврядування, його інституційній модернізації та розбудові спроможних громад, здатних ефективно реалізовувати публічну політику на місцевому рівні в умовах посилення зовнішніх викликів і внутрішньої трансформації державного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика розвитку місцевого самоврядування, децентралізації та суспільно-владної взаємодії активно досліджується в сучасній українській та зарубіжній науковій думці. Теоретичні засади функціонування територіальних громад, принципи децентралізації та демократизації публічного управління розглядаються у працях таких науковців, як В. Авер'янов, В. Бакуменко, О. Батанова, І. Оверчук, С. Серьогіна, В. Шамрай та ін. Зокрема, значну увагу приділено питанням правового забезпечення місцевого самоврядування, розподілу повноважень між різними рівнями публічної влади, а також інституційної спроможності територіальних громад.

У дослідженнях О. Амоші, Л. Луїної, А. Тертички аналізуються фінансові аспекти функціонування ОТГ, проблеми міжбюджетних відносин та ресурсного забезпечення місцевих громад. У свою чергу, в працях І. Надоля, Т. Мотренка, В. Кравченка розкрито роль стратегічного планування, управління розвитком територій та забезпечення сталості локального розвитку. Разом із тим, попри значний науковий доробок, питання формування ефективної суспільно-владної взаємодії в умовах актуальних геополітичних загроз, зокрема повномасштабної військової агресії, залишаються поза належною увагою наукової спільноти. Недостатньо дослідженими залишаються механізми адаптації міс-

цевого самоврядування до кризових умов, зміцнення взаємодії між громадськістю та органами влади з урахуванням нових викликів безпеки та розвитку.

Попри наявність значної кількості наукових досліджень, присвячених розвитку місцевого самоврядування та процесам децентралізації, питання формування ефективної моделі суспільно-владної взаємодії в умовах геополітичних загроз залишається недостатньо дослідженим. Зокрема, потребує подальшого вивчення стратегічне бачення ролі територіальних громад у системі публічного управління з урахуванням викликів зовнішньої агресії, безпекових ризиків та внутрішньої політичної нестабільності.

Недостатньо опрацьованими залишаються також механізми налагодження ефективної взаємодії між громадськістю та органами влади на місцевому рівні в умовах кризових ситуацій, що вимагає комплексного підходу до формування адаптивної моделі управління.

Мета статі полягає у дослідженні стратегічних напрямків розвитку суспільно-владної взаємодії в умовах геополітичних загроз.

Мета статті обумовлює постановку таких завдань дослідження: проаналізувати вплив децентралізаційної реформи на трансформацію місцевого самоврядування; визначити переваги та виклики функціонування об'єднаних територіальних громад в умовах зовнішніх і внутрішніх загроз; окреслити перспективні напрями удосконалення взаємодії громадськості з органами публічної влади в контексті забезпечення сталого розвитку територій.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі державотворення в Україні склалися об'єктивні передумови політичного, економічного, культурного та соціального характеру, які спричинили актуалізацію процесів децентралізації публічної влади. У переважній більшості демократичних країн світу саме органи місцевого самоврядування виконують функції з безпосереднього розв'язання ключових питань життєдіяльності громади, зокрема в частині організації та модернізації системи публічних послуг [1, с. 128]. Це, у свою чергу, стимулює зростання інтересу громадян до управлінських процесів на місцевому рівні та сприяє їх активнішій участі в ухваленні управлінських рішень. Подібно до європейських країн, де адміністративно-територіальна реформа та основні демократичні трансформації вже реалізовані, в Україні одним із головних орієнтирів децен-

тралізації є забезпечення населення якісними та доступними публічними послугами [2, с. 14].

Розвиток конституційно-правових засад функціонування системи територіальної організації влади та удосконалення адміністративно-територіального устрою обумовлюють необхідність перегляду підходів до організації надання публічних послуг як на регіональному, так і на базовому рівнях. В умовах геополітичних загроз це набуває особливої актуальності, оскільки вимагає стійкості та ефективності публічного управління, особливо у сфері споживчих послуг.

Формування нової моделі адміністративно-територіального устрою супроводжується потребою уніфікації підходів до регулювання ринку публічних послуг, зокрема щодо процедур створення, реорганізації та ліквідації обслуговуючих підприємств різних форм власності, а також визначення функціонального зонування територій об'єднаних територіальних громад [3].

Актуальною залишається проблема диспропорцій у наданні публічних послуг на всій території України. У багатьох випадках ці послуги зосереджені переважно у великих містах, тоді як жителі сільських територій та малих населених пунктів відчують нестачу належного сервісу з боку держави. Це створює додаткові виклики для функціонування повноцінного місцевого самоврядування, що потребує перегляду розподілу повноважень між різними рівнями влади, включаючи органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування та недержавні суб'єкти.

Одним із напрямів удосконалення системи суспільно-владної взаємодії є створення прозорого правового механізму приєднання нових громад до вже існуючих форм міжмуниципального співробітництва, включаючи питання благоустрою, планування інфраструктури, а також соціальних та адміністративних послуг.

У контексті реалізації урядових ініціатив, зокрема Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2017 р. № 782-р, спостерігається активне розширення переліку адміністративних послуг, що надаються через Центри надання адміністративних послуг (ЦНАП), а також їх децентралізація та цифровізація [4, с. 12]. Поступове впровадження електронних сервісів, залучення органів місцевого самоврядування до надання послуг у сфері реєстрації підприємництва, нерухомості та інших напрямів сприяє підвищенню доступності управлінських рішень.

Таким чином, стратегічний розвиток суспільно-владної взаємодії в умовах геополітичної нестабільності повинен ґрунтуватися на створенні ефективної, прозорої та орієнтованої на потреби громадян системи публічних послуг, що враховує виклики безпеки, економічної стійкості та соціальної згуртованості. Для підвищення якості адміністративних послуг доцільним є розроблення та впровадження єдиних стандартів їх надання, що дозволить здійснювати об'єктивну оцінку діяльності органів, які відповідають за їх надання.

Серед основних напрямів удосконалення адміністративних послуг варто виокремити: максимальне наближення послуг до споживачів; чіткий розподіл повноважень між органами публічної влади; конкретизацію відповідальності за якість послуг; створення належних фінансових, матеріальних та організаційних умов для реалізації наданих повноважень [4, с. 8].

На етапі становлення також перебуває механізм соціального замовлення – укладання договорів між державними та недержавними структурами для надання послуг на місцевому рівні [5].

Серйозною проблемою залишається зростання бідності та соціального розшарування. Це зумовлено економічною кризою, нестачею фінансування, неефективним розподілом коштів і соціальною несправедливістю у сфері надання послуг. Проте навіть за умови економічного зростання, нарощування інвестицій у соціальну сферу й упровадження новітніх моделей управління, корінною перешкодою розвитку залишається корупція – особливо на політичному рівні. Згідно з оцінками міжнародних організацій, Україна входить до числа найбільш корумпованих держав світу [6].

У таких умовах реалізація децентралізації в системі соціального забезпечення ризикує залишитися на рівні декларацій, а реформи – втратити свою дієвість.

Процес добровільного об'єднання територіальних громад має на меті підвищення якості адміністративних послуг і ефективне управління місцевим майном. Його правовою основою є Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», який визначає, що об'єднання можливе між суміжними громадами сіл, селищ і міст [7]. Найменування ОТГ здебільшого утворюються від назв адміністративних центрів.

Однак, як зазначають дослідники, виникають труднощі у практичній реалізації законодавчих

норм. Наприклад, у розпорядженні органів місцевого самоврядування сільських громад перебуває лише 12% земель у межах населених пунктів, тоді як землями за межами населених пунктів розпоряджались без відповідальності перед громадами районні та обласні адміністрації, а нині – органи державного управління земельними ресурсами [8, с. 130].

На думку В. Кравченка, на основі практики європейських країн, де здійснювались процеси децентралізації, відомо, що для забезпечення ефективного виконання повноважень місцевого самоврядування застосовували два підходи: розвиток міжмуніципального співробітництва (наприклад, у Франції); злиття малих територіальних громад. Водночас більшість країн віддала перевагу другому підходу – укрупненню територіальних громад (Швеція, Польща, Фінляндія, Данія та інші).

Досвід європейських країн також свідчить, що укрупнення здійснювалося як шляхом добровільного об'єднання територіальних громад, так і адміністративно – через рішення центральних органів влади після завершення терміну для добровільного об'єднання [9, с. 78].

Серед міжнародних судових інстанцій, юрисдикція яких визнана Україною, тільки Європейський Суд з прав людини має право ухвалювати обов'язкові рішення для українських судів щодо захисту прав місцевого самоврядування. Європейський Суд з прав людини неодноразово зазначав, що право на звернення до Суду з питань захисту місцевого самоврядування є невід'ємною частиною права громадян на участь у самоуправлінні, незалежно від форми звернення – чи то заява, петиція, чи скарга. Цікавою є також роль інституту захисту прав територіальних громад у Німеччині, де громади мають право безпосередньо звертатися до судів. Відповідно до статті 93 Основного Закону ФРН і Закону «Про Федеральний Конституційний Суд», існує окремий порядок для провадження конституційних скарг громад або їх об'єднань щодо порушення прав на самоврядування [7].

Також варто відзначити досвід Республіки Польща, де Конституційний Трибунал вказав, що акт місцевого права може бути об'єктом конституційної скарги, якщо він є нормативним актом, що має загальну обов'язковість і поширюється на невизначене коло осіб. У статті 191 Конституції Республіки Польща зазначено, що управлінські органи територіального само-

врядування мають право подати конституційну скаргу у разі, якщо нормативний акт стосується сфери їхньої діяльності.

Аналіз досвіду європейських країн у захисті прав територіальних громад дозволяє зробити висновок, що цей правовий інститут розвинений і продовжує вдосконалюватися. Багато країн мають інститут прямого колективного звернення до судів, включаючи конституційну скаргу [10].

Для України доцільно застосувати закордонний досвід у формуванні та захисті інтересів ОТГ, враховуючи необхідність:

1. Часової адаптації, оскільки реформи можуть займати значний час (наприклад, у Польщі це планувалося на 20-30 років, а у Фінляндії, Литві, Латвії – 15-16 років).

2. Поступовості, яка передбачає ретельну підготовку і вивчення адміністративних територій.

3. Врахування громадської думки, шляхом проведення соціологічних опитувань і місцевих референдумів.

4. Встановлення критеріїв для створення нових адміністративних одиниць без конкретних якісних та кількісних вимог, з можливістю застосування індивідуального підходу.

5. Можливості вибору способу об'єднання [11].

Ці механізми допоможуть пом'якшити процес реформ, але можуть призвести до його сповільнення, що потребуватиме застосування більш жорстких адміністративних заходів [12].

Конструкція національної держави в умовах децентралізації зазнає змін, розширюючи свої повноваження, що в результаті змінює спектр функцій держави. Це може привести до зміни організаційних моделей функціонування держави, посилюючи її залежність від інтересів бізнесу, а також сприяючи створенню нового «державного світу» для забезпечення автономії держав у глобалізованому світі [13, с. 47].

Публічне управління в умовах децентралізації сприяє адаптації національних держав до вимог глобального світу, забезпечуючи можливість для розвитку нових організаційних форм та політичних моделей.

Запровадження нової системи функціонування органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування вимагає створення нових форм і методів їх діяльності, спрямованих на задоволення потреб громадян, а також переосмислення концепції управління публічною інформацією та забезпечення

ефективного зворотного зв'язку з громадськістю. Пряма взаємозалежність між довірою та відкритістю влади є вагомим аргументом для постійної уваги до інформаційних процесів у діяльності органів місцевої влади. Публічний діалог є важливою умовою підтримки довіри до органів місцевого самоврядування, відкриваючи можливість легітимізації рішень та програм, підтримки ініціатив і мобілізації громадськості на підтримку дій влади [14].

Один із головних пріоритетів України, визначених Стратегією розвитку інформаційного суспільства в Україні, полягає в створенні нової якості інформаційного суспільства, орієнтованого на інтереси людей, відкритого для всіх та спрямованого на розвиток, де кожна особа має доступ до інформації, може створювати, накопичувати і обмінюватися нею, реалізуючи свій потенціал у суспільстві.

Згідно з чинним законодавством, органи місцевого самоврядування зобов'язані інформувати громадськість про свою діяльність. Конституція України (ст. 34) гарантує кожній людині право вільно збирати, зберігати, використовувати та поширювати інформацію [15, с. 40-41].

Ефективна взаємодія держави та суспільства неможлива без інформаційного обміну, що здійснюється як всередині країни, так і за її межами. Ключова роль у цьому процесі належить державі, яка повинна бути інформаційно відкритою для інших суб'єктів суспільних відносин.

Ефективність комунікаційного процесу формується через такі етапи: формулювання чітких і зрозумілих повідомлень; визначення цільової аудиторії; вибір оптимального каналу передачі повідомлення; підтвердження розуміння повідомлення через зворотний зв'язок.

Члени ОТГ більш активно підтримуватимуть рішення громади, коли побачать їх ефективність та поліпшення умов для їхнього життя. Це передбачає демонстрацію результатів кожного успішного кроку ОТГ.

Інформаційний підрозділ є головним джерелом достовірної інформації про роботу органів місцевого самоврядування, і його завдання включають забезпечення відкритості діяльності, налагодження зв'язків із громадськістю, ЗМІ, політичними партіями та громадськими організаціями [14, 16].

Робота інформаційного підрозділу зосереджена на трьох основних завданнях: забезпечення можливості громадянам брати участь у вирішенні місцевих проблем; формуван-

ня довіри громадськості до влади; публічне визнання результатів діяльності підрозділу. Цифрові комунікації є важливим інструментом для просування проектів та співпраці в ОТГ. Діджиталізація є важливою складовою успіху сучасних територіальних громад, оскільки вона забезпечує ефективне інформування громадян про плани та результати роботи влади. Таким чином, створення ефективного інформаційного простору є важливим завданням електронного урядування, яке повинно бути активно впроваджене по всій території України [17, с. 61-62].

Електронне урядування дозволяє громадянам звертатися до органів влади дистанційно і в реальному часі, що значно полегшує процес комунікації. Веб-сайт є важливим інструментом для встановлення довіри між громадою, місцевим бізнесом, мешканцями та інвесторами. Офіційний вебсайт є візитною карткою громади, яка демонструє її позитивний імідж і відкриває можливості для зовнішнього світу.

Крім того, публічні бібліотеки в ОТГ можуть бути точками доступу до урядових послуг, інформації про податки, соціальні послуги та інші ресурси. Такий підхід активно реалізується в США, де понад 16 тисяч бібліотек надають доступ до електронного урядування для громадян [18, с. 33-34].

Отже, комунікаційна діяльність органів місцевого самоврядування повинна сприяти вирішенню ключових завдань і покращенню зв'язків із громадськістю, що, в свою чергу, позитивно впливає на політичний клімат в об'єднаних територіальних громадах. Задля підвищення ефективності взаємодії органів виконавчої влади та інститутів громадянського суспільства вважаємо, що вона має здійснюватися за такими напрямками:

1) формування публічного діалогу між органами виконавчої влади та інститутами громадянського суспільства на державному та місцевому рівнях на умовах дотримання принципів законності, відкритості, прозорості;

2) комунікація представників органів виконавчої влади з представниками громадянського суспільства під час участі останніх у політико-правовому житті держави;

3) застосування ресурсів smart-суспільства;

4) співпраця щодо запобігання корупційних проявах в апаратах органів публічної влади, зокрема органах виконавчої влади, та протидії їм.

Органами державної влади повинно бути заздалегідь сплановані заходи щодо підготовки

до будь-якого інциденту ризик-менеджерів, державних службовців та працівників охорони здоров'я, представників ЗМІ, лікарів та персоналу лікарень для вирішення проблем управління під час таких криз. У загальному можна сказати, що стратегія – це встановлення головних довгострокових цілей і завдань організації, прийняття наряду дій і розподіл ресурсів, необхідних для досягнення цілей.

Р. Брукс вважає, що комунікація стає стратегічною, тоді коли вона спрямовується на досягнення довгострокових, стратегічних цілей і задовольняє такі умови як те, що [19]: комунікації здійснюються безперервно, а не уривчасто; повідомлення та дії узгоджуються з політичними цілями; сфера комунікаційної діяльності орієнтована на різноманітні аудиторії, а не на загальну чи конкретну аудиторію; комунікація орієнтована на одержувача чи адаптована до аудиторії.

Для швидкого прийняття рішень і мобілізації ресурсів та подолання кризової ситуації необхідно визначити та розробити стратегії кризової комунікації. Можна виділити три кризові комунікаційні стратегії відповідно до основних етапів кризи [20].

Перша, передкризова стратегія: тут аналізуються та ідентифікуються можливості розвитку подій, розробляється стратегія та план кризових комунікацій, створюється довіра і будуються довірчі відносини із зацікавленими сторонами, ЗМІ та лідерами громадської думки.

Друга, кризова стратегія: тут відбувається швидке реагування на кризу, управління порядком денним, взаємодія з громадськістю, бізнесом, ЗМІ, надання правдивої та точної інформації, постійний моніторинг інформаційного поля, своєчасне реагування на недостовірні повідомлення.

Третя, посткризова стратегія: тут ведеться аналіз роботи з подолання кризи і ефективності прийнятих управлінських рішень, донесення до населення інформації про вжиті заходи, складання критичного звіту про здобутий досвід, внесення коректив у стратегії та плани реагування на кризи у майбутньому. Кожна із криз має свої особливості та розвивається поетапно, і, тому, комунікація розвитку повинен відбуватись паралельно.

Модель комунікації органів публічної влади в умовах невизначеності міститиме кілька фазових стратегій:

1. Під час докризового етапу органи публічної влади повинні чітко оцінювати потенційні

загрози та забезпечувати належну підготовленість до різноманітних типів катастроф, включаючи геополітичні ризики, які можуть мати серйозні наслідки для стабільності держави. На цьому етапі необхідно розробити план дій і комунікації, який дозволить швидко і ефективно реагувати на будь-які надзвичайні ситуації, мінімізуючи негативні наслідки для населення.

2. Початковий етап кризи є критичним, оскільки саме в цей час люди шукають достовірну інформацію про те, що відбувається. У таких умовах швидкість та точність передачі інформації від органів влади до громадян можуть визначити, чи буде кризу сприйнято як контрольовану чи ж породжені панікою непорозуміння лише погіршать ситуацію. Важливо, щоб комунікатори органів влади були підготовлені до ситуацій, коли населення може сумніватися в масштабах кризи та в діях, які здійснюють органи влади, особливо в умовах зовнішніх загроз. Це вимагає постійного оновлення та перевірки інформації, що надходить від різних джерел, щоб уникнути дезінформації та не піддатися панічним чуткам.

3. На етапі кризи, коли ситуація загострюється, комунікація повинна бути злагодженою, чіткою та орієнтованою на конкретні дії. Плутанина в інформаційних потоках, особливо з боку ЗМІ, може спричинити поширення непідтверджених фактів, що лише поглибить кризу.

У таких умовах важливо контролювати інформаційний потік, надаючи точні і своєчасні дані, щоб мінімізувати вплив чуток і фальшивих новин. Влада повинна активно взаємодіяти з медіа, забезпечуючи швидке та ефективне коригування хибної інформації, що може підірвати довіру до уряду та його дій у кризовій ситуації.

4. На завершення кризового етапу, після стабілізації ситуації, надзвичайно важливо зберегти довіру громадян і продовжити забезпечення прозорості діяльності органів влади. Це означає, що інформаційна політика повинна бути постійно адаптована до нових реалій, включаючи загрози, які можуть знову виникнути в результаті геополітичних змін чи інших зовнішніх факторів. Всі фази кризи вимагають постійного моніторингу медіапростору і готовності оперативно реагувати на нові виклики. Тому стратегія комунікації повинна бути не лише проактивною, але й гнучкою, забезпечуючи можливість швидкої адаптації до нових умов.

Залучення громадськості до діалогу через сучасні комунікаційні канали, такі як соціальні

мережі та інтерактивні платформи, є важливим інструментом для підтримання стабільності та забезпечення довіри під час кризових ситуацій. Використання новітніх технологій дозволяє громадянам своєчасно отримувати інформацію та брати активну участь у вирішенні проблем, що виникають. Всі ці елементи повинні бути частиною комплексної стратегії, спрямованої на збереження суспільної стабільності та безпеки в умовах глобальних і внутрішніх викликів [21, 22].

5. І заключна це посткризова фаза. Характерною рисою даного етапу є зменшення інтересу населення до ЗМІ. На даному етапі органи публічної влади повинні поінформувати населення про наслідки, результати і уроки, які потрібно вивчити, щоб надалі розробити превентивні заходи, які унеможливлювали б повторення кризи у майбутньому.

За допомогою даної моделі комунікації органи публічної влади в умовах невизначеності зможуть передбачати інформаційні потреби громадськості, зацікавлених сторін і ЗМІ, для їх успішної взаємодії [23]. Кожна з вище перерахованих фаз має свої унікальні інформаційні та комунікаційні рішення, і тривалість кризи впливатиме на інтенсивність і зміст інформації про ризик.

Висновки. Відкритість і прозорість діяльності публічної влади є важливими складовими державної політики, особливо в умовах геополітичних загроз. Ефективна комунікація між владою та суспільством не лише сприяє зміцненню довіри до державних інституцій, а й підвищує рівень стабільності в країні. Модернізація органів публічного управління має бути спрямована на адаптацію до нових викликів, зокрема до економічних, соціальних, геополітичних і безпекових загроз. Запровадження нових організаційних підходів та розвиток електронного врядування забезпечать оперативну реакцію на ці виклики, а також підвищать ефективність управлінських процесів у кризових ситуаціях.

Вдосконалення інформаційно-аналітичних та обчислювальних систем дозволить не тільки покращити комунікацію органів публічного управління, а й оперативно реагувати на зміни в глобальній політичній та економічній ситуації. Система, яка забезпечить реальний доступ до управлінської інформації, допоможе громадянам краще розуміти, як приймаються рішення та як це впливає на їхнє життя в умовах зовнішніх загроз. Важливим елементом є також

адаптація інформаційних технологій до специфіки регіонів, що дозволяє враховувати місцеві потреби та обставини, зокрема, в умовах геополітичної напруги.

Залучення громадян до процесу ухвалення рішень через електронне урядування не лише сприяє розвитку демократії, але й знижує ризики маніпуляцій з боку окремих політичних чи економічних груп. Це дозволяє громадянам більш активно брати участь у вирішенні важливих соціальних та економічних питань на місцевому рівні, що важливо для посилення внутрішньої стабільності держави в умовах зовнішніх загроз.

Список використаних джерел

1. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України. *Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні»*. DESPRO. 2012, 128 с.
2. Мельничук, А. Децентралізація влади: реформа. 2016. № 1. 35 с.
3. Фоміцька, Н. В. Соціальні послуги як критерій формування адміністративно-територіальних одиниць. *Сучасні тенденції розвитку публічного управління: матеріали Всеукр. наук.-прак. конф. за міжнар. участю (Одеса, 2 листопада 2012 р.)*, 76–77.
4. Легеза, Є. О. Діяльність суб'єктів публічної адміністрації щодо надання публічних послуг: проблемні питання та шляхи їх вирішення. *ScienceRise. Juridical Science*, 2018. №(2). С. 8–15.
5. Моніторинг якості надання адміністративних та дозвільно-погоджувальних послуг у ЦНАП. 2018. URL: <http://www.cnap.if.ua/news/319>
6. Громадська думка населення щодо реформи децентралізації: опитування. URL: <https://dif.org.ua/article/detsentralizatsiya-dosyagnennya-i-problemiotinki-gromadyan>
7. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05 лютого 2015 № 157-VIII. *Відомості Верховної Ради України*, 2015, №13, ст. 91. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T150157.html
8. Россоха, В. В., Пронько, Л. М. Об'єднання сільських громад як чинник розвитку земельних відносин. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. №(9). URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/12145>
9. Кравченко, В. В. Окремі правові аспекти формування спроможних (об'єднаних) територіальних громад. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2017. № (2). С. 78–80.

- URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_2_2017-78-80.pdf
10. Створення об'єднаних територіальних громад в Україні 2015–2017: *аналітична доповідь від громадськості у форматі Shadow Report*. (2018). URL: <http://parlament.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Detsentralizatsiya-v-Ukraini-2014-2017-rr.pdf>
 11. Пігуль, Н. В., Люта, О. В. Зарубіжний досвід проведення децентралізаційних реформ. *Глобальні та національні проблеми економіки*, 2016. №(9). С. 685–689.
 12. Чикаренко, І. А. Формування системи управління інноваційним розвитком територіальних громад: монографія. ДРІДУ НАДУ. 2014, 338 с.
 13. Кайль, Я. Я., Єпінін, В. С. Зарубіжний досвід орієнтації публічного управління. *Національні інтереси, пріоритети та безпека*. 2016. С. 43–59.
 14. Саєвич, Р. Особливості розробки моделі взаємодії громадськості з органами місцевого самоврядування. *Молодий вчений*. 2023. № 2(114). С. 71–76. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5755/5632>
 15. Конституція України: чинне законодавство зі змінами та доповненнями. Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*, 2008, 40–43.
 16. Кара-Мурза, С. Г. Кризисне суспільствознавство. Частина 1. М. 2011, 464 с. URL: http://kara-murza.ru/Obshchestvoved/Krizis_obshchestvov1.pdf
 17. Лопушинський, І. П. Електронна демократія та електронне урядування: досвід для України. 2011. С. 60–68. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/ebook/putp/20112/doc/2/03.pdf>
 18. Електронне урядування у територіальних громадах: зб. матеріалів. (2013). Полтава. URL: <http://www.esoc.org.ua/attachments/article/83/Книга%20е-урядування.pdf>
 19. Brooks, R. (2012). Confessions of a Strategic Communicator. *Tales from Inside the Pentagon's Message Machine. Foreign Policy*. December 6. URL: <http://foreignpolicy.com/2012/12/06/confessions-of-a-strategic-communicator>
 20. Cornish, P., Lindley-French, J., Yorke, C. (2011). Strategic Communications and National Strategy: A Chatham House Report. London.
 21. Герасименко, О. В. Комунікаційні стратегії публічного управління в умовах воєнного часу. *Сучасна парадигма публічного управління: збірник тез V Міжнародної науково-практичної конференції* (30 листопада – 2 грудня 2023 р.). Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2024. С. 163–167. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/06/Zbirnyk_5_Paradyhma_2024.pdf
 22. Герасименко, О. В. Розвиток публічних комунікацій в умовах військового конфлікту. *Особливості інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції* (15 грудня 2023 р.). Київ: МДУ, 2023. С. 73–75.
 23. Malyuga, N., Komarnytska, H., Androsova, O., Vovk, L., Sharova, S., Smolinska, N. Enterprise Financial Project Management by Visual Analytics Tools. *Economic Affairs*, 2022. №67(4). С. 563–571. DOI: 10.46852/0424-2513.4.2022.22.

Saievych R. V. Strategic directions for the development of socio-political interaction in the context of geopolitical threats

the article explores the strategic directions for the development of socio-political interaction in the context of geopolitical threats. The authors analyze the essence of socio-political interaction, considering the emerging challenges faced by state governance bodies in the conditions of globalization, economic crises, and military conflicts. The relationship between local self-government bodies and the public is discussed separately, as it is crucial for ensuring stability and development in the face of growing uncertainty and risks. Special attention is given to the development of effective communication strategies between the government and citizens, particularly through digital technologies and innovative platforms, which allow for a rapid response to changes in the socio-political environment. The article identifies key principles of strategic management that should be applied to strengthen the interaction between society and the state in times of instability, emphasizing the importance of transparency, openness, and the involvement of the public in decision-making processes. According to a systems approach to management, the author suggests viewing socio-political interaction as a bilateral process, in which both state authorities and citizens are equal participants, interacting through feedback mechanisms, considering the interests of each side, and fostering the development of democratic processes. It is noted that for the successful implementation of development strategies, it is necessary to account for geopolitical and economic realities, as well as the constant adaptation of government bodies to new conditions. The article also raises the issue of the importance of shaping civic consciousness and strengthening trust in state institutions as the foundation for the stable and effective development of society. To achieve this, a comprehensive approach to improving interaction mechanisms is needed, particularly through the development of digital tools and fostering inclusivity in governance processes. Thus, the article emphasizes that the successful development of socio-political interaction in the context of geopolitical threats is only possible through the effective management of the interaction potential between government bodies and the public, while also considering contemporary global challenges.

Key words: socio-political interaction, strategic directions, geopolitical threats, public administration, public, communication, stability, digital technologies.